



RAMÓN D'ANDRÉS UVIÉU

Allegre y optimista, siempre s'arreglaba pa ver les cosas pel llau positivu. Poníase malu ante les inxusticies de toa mena, pero durába-y poco, porque yera una de les persones con menos mala lleche d'esti mundu.

Manuel d'Andrés Fernández, Mánfer de la Llera (1918-2005), tenía hiperdesarrolláu'l sentíu de l'amistá, y de lo fondero del ánimu surdía-y un constante sentíu del humor daqué 'perreru', que conservó con dignidá hasta nos últimos díes. Home de tratu atentu, falante, bonal cola xente, que-y prestaba ponese 'pinchu' cola meyor corbata y ropa, sobre manera en celebraciones como'l 14 d'abril, ía de la República.

Fiel a los sos ideales d'humanismu socialista tolerante y fraternal, al qu'él amestaba pacetibles utopíes; y obsesionáu dafechu cola unidá de les izquierdes, pero tolerante por demás coles persones de toles ideoloxíes y creyencies. Tenía-yos una zuna enorme a les guerres, y a los que les faen dedicábo-yos los pocos cagamentos del so repertoriu.

Yera un home arguyosu de la so llarga biografía, onde s'entemecen les miserias de

TRES ESCENES. Mánfer, na escuela de Paniciri en 1926 (fila del mediu, segundu pela izquierda), nun pozu mineru de Llangréu en 1935 (de pie, el más pequeñu) y na guerra civil.

Eso qu'acabo recutar yera verdá nel setenta, y quicia unos años más, pero nos años ochenta suprecipió a meyorar, hasta los años noventa.

Pero por muncho que digan la vida sigue permal, pues si un día t'apeter dirixintar a un restaurán de cuatro o más tenebros, colos meños y se más, ¡Sanu Mederu del monte!

nun tienes pa min tienes a min silles a Hai un xentu de xente, i de que quieren p porque toos y debede t pues entren toos Ormen cada d que ya te val

LA SO PROSA

LO QUE YO SOI

MÁNFER DE LA LLERA ('GARAPIELLU LLITERARIU ASTURIANU', 1983)

Gustárame tener la bruxería de Polimnia pa combinar les palabres cola amañosu retórica qu'esta musa emplegaba. Pero nun podéis asperar esto de mí, porque yo sólo soi un cenciellu trabayador de la mina, un topu humanu habitante d'esi escuru y tenebrosu mundu al que yo llamo 'El Reinu de les Solombres'.

Nun tuvi anicios con sofintancia. Espolleté nunes dómines abondo difíciles y poco favorables pa poder ser daqué. La mio universidá foi la mina, los mios

llibros les ferramientes de trabayu y los mios estudios la llucha pola esistencia. Y les mios Muses los costeros, les quiebres y les estampíes de la dinamita; y a vegaes les del grisú esfaragayándolo too.

Nací en Les Cuestes, una aldea de la parroquia de Ciañu (Llangréu), nuna casa mui soleyera, con corredor y escusáu, el siete d'abril de 1918, cuando entavía tronaben per Europa los cañones de la I Guerra Mundial. Quiciabes esto influyera pa que yo seya

antibelicista a ultranza. Pa min la guerra ye un asenatu colectivu y asesinos de la Humanidá los que la entamen.

Nes mines de Llangréu trabayé más de venti años, empreciando de rampleru o guaje, pa ser llueu picador de carbón, camineru, entibador; barrenista y al final vixilante. Alternaba los llabores de la mina coles mios aficiones poétiques y lliteraries.

De los nueve a los doce años anduvi de 'papeleru', ye dicir, vendiendo periódicos pelos pueblos cimeros del conceyu Llangréu, nes llendes col de Mieres. A los catorce y quince espublicé dellos articulinos nel 'Avance', aquel diariu socialista que s'editaba n'Uviéu dirixíu pol gran periodista

Javier Bueno Bueno, y que tantu raigañu tuviere ente los trabayadores asturianos. Y na mina permanecí hasta que me retiraron, en 1967.

Escribo n'asturianu porque acolumbro que la llingua materna ye'l sofitu de la cultura d'un pueblu, y qu'esta cultura pertenez asina mesmo a la cultura universal. Ye polo qu'atalanto que nun podemos dexar que la nuestra llingua muerra escaecida, porque entós la cultura universal perdería una parte del so contéu, y nestos tiempos de crisis nun tamos pa desbardiñar ayalgues culturales.

Y ésti ye'l mio currículum. Como veis, nun ye nada rellumante, pero cada ún ye lo que ye y nada más. Vosotros xulgaréis.

Les lletres asturianas perdieron al veteranu escritor y mineru llangreanu, **que collaboró con esta seición** dende los primeros tiempos

Ési yera Mánfer de la Llera



L'AUTOR. Mánfer, homenaxeáu nel teatru Xovellanos en 1999. / E. C.